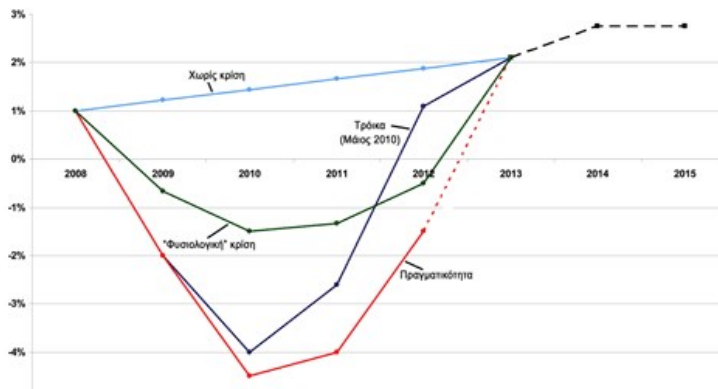


Ένα διάγραμμα οδύνης και ελπίδας

Δημοσίευση: 03 Αυγ 2011, 15:18

Στο διάγραμμα που παρουσιάζουμε σήμερα απεικονίζεται ο ρυθμός συρρίκνωσης και μεγέθυνσης της Ελληνικής οικονομίας την περίοδο 2008 – 2013.



Διάγραμμα: Ρυθμός μεγέθυνσης της Ελληνικής οικονομίας 2008 - 2013

Στο διάγραμμα σημειώνονται τέσσερις γραμμές:

- Τι θα συνέβαινε στους ρυθμούς μεγέθυνσης της οικονομίας χωρίς να είχε έλθει η οικονομική κρίση του 2008, οπότε εμείς θα μπορούσαμε να δανειζόμαστε κανονικά, κλπ. (Χωρίς κρίση).
- Τι θα έπρεπε να συμβεί στους ρυθμούς μεγέθυνσης εάν εφαρμοζόταν ένα πρόγραμμα σταθεροποίησης της οικονομίας, όμως με το τραπεζικό σύστημα και τη νομισματική πολιτική να λειτουργούν κανονικά όπως σε όλες τις χώρες που έχει μελετήσει το ΔΝΤ και στις οποίες έχουν εφαρμοστεί παρόμοια προγράμματα δημοσιοοικονομικής συρρίκνωσης. Υπό αυτές τις συνθήκες η κρίση θα έπρεπε χονδρικά να παρουσιάζει το 1/3 του βάθους της κρίσης που έχει σήμερα στην Ελλάδα ("Φυσιολογική" κρίση)*¹.
- Ποιες ήταν οι εκτιμήσεις της Τρόικας το Μάιο του 2010 για τους ρυθμούς μεγέθυνσης, όταν δηλαδή φτιαχνόταν το Μνημόνιο (Τρόικα, Μάιος 2010). Σημειώτεον ότι η Τρόικα ανέμενε αυξημένου βάθους κρίση στην Ελληνική οικονομία διότι γνώριζε αρκετά καλά τις επικρατούσες δυσλειτουργίες της Ελληνικής οικονομίας (χρηματοδοτικός τομέας, μικρός εξαγωγικός τομέας, οργάνωση της οικονομίας, κλπ.)*².
- Ποια είναι η πραγματικότητα μας στους ρυθμούς μεγέθυνσης, (Πραγματικότητα). Η αστοχία οφείλεται σε αρκετές αιτίες. Η σημαντικότερη είναι ότι οι λόγοι που θα αναμενόταν ότι θα οδηγούσαν την οικονομία στην ύφεση, στην πραγματικότητα την οδήγησαν σε ακόμη βαθύτερη ύφεση. Επιπροσθέτως δεν ελήφθησαν υπόψη οι αρνητικές συνέπειες της παράτασης της δημοσιονομικής προσαρμογής στα επόμενα έτη, καθώς και οι επιπτώσεις της δημοσιονομικής προσαρμογής στα επόμενα έτη.

Έπειτα, μέσω μιας απλής διαδικασίας, υπολογίσαμε πόσα δις ευρώ του ΑΕΠ (σε τιμές 2008) χάθηκαν στις τρεις εκδοχές την περίοδο 2009 – 2012 (χωρίς τα έτη 2008 και 2013), συγκριτικά με την εκδοχή της μη ύπαρξης κρίσης:

Χωρίς Κρίση	Πραγματικότητα:	€42,6 δις απώλειες
Χωρίς Κρίση	Εκτίμηση Τρόικας:	€31,9 δις απώλειες
Χωρίς Κρίση	"Φυσιολογική" Κρίση:	€23,9 δις απώλειες

Ουσιαστικά, στην Ελληνική οικονομία παρατηρούνται απώλειες ύψους 18,7 δις (42,6 – 23,9) περισσότερες από όσο αναμενόταν να παρατηρηθεί στα πλαίσια μίας αναγκαίας αναπροσαρμογής της οικονομίας.

Αξίζει τον κόπο, ο αναγνώστης να προσέξει ότι -καλώς εχόντων των πραγμάτων- η πραγματική ετήσια ανάπτυξη της οικονομίας τοποθετείται το έτος 2013. Δηλαδή, αναμένουμε στο έτος αυτό να παρατηρηθεί ανάκαμψη στους ρυθμούς μεγέθυνσης. Αυτό θα συμβεί ανεξαρτήτως του τρόπου ρύθμισης του δημοσιονομικού χρέους.

Σημειώσεις:

*1 Σύμφωνα με τη μελέτη του ΔΝΤ ([IMF, World Economic Outlook, 2010](#) [pdf]), στην οποία εξετάζονται 37 προσπάθειες δημοσιοοικονομικής προσαρμογής σε 12 χώρες (μεγέθους τουλάχιστον 1,5% του ΑΕΠ, από το 1981 έως σήμερα), η μείωση του δημοσιοοικονομικού ελλείμματος κατά μία ποσοστιαία μονάδα (ως ποσοστό του ΑΕΠ) μειώνει το ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομίας στον πρώτο χρόνο εφαρμογής του προγράμματος -κατά μέσο όρο- κατά περίπου 0,25 ποσοστιαίες μονάδες. Όμως, οι επιπτώσεις της δημοσιοοικονομικής εξυγίανσης δε σταματούν στο πρώτο έτος της προσπάθειας προσαρμογής. Αντιθέτως, γίνονται ιδιαίτερα αισθητές και κατά το δεύτερο έτος από την εφαρμογή των σχετικών μέτρων (οι επιπτώσεις στο ρυθμό μεγέθυνσης κατά το δεύτερο χρόνο φαίνεται να είναι παρόμοιες με αυτές του πρώτου έτους), ενώ από το τρίτο έτος αρχίζει να εκμηδενίζεται (ή να γίνεται ελαφρώς θετικό) το αρνητικό αποτέλεσμα της δημοσιοοικονομικής προσαρμογής στο παραγόμενο προϊόν.

*2 Είναι απορίας άξιο πώς οι τεχνοκράτες του ΔΝΤ αλλά και η Ελληνική πλευρά αποφάσισαν και συμφώνησαν να εφαρμόσουν ένα πρόγραμμα όπως το Μνημόνιο, όταν γνώριζαν με βεβαιότητα ότι η νομισματική πολιτική (τραπεζικό σύστημα) δε θα μπορούσε να λειτουργήσει αντισταθμιστικά στις συνέπειές του, ενώ και οι άλλοι παράγοντες (εξαγωγικός τομέας, οργάνωση της οικονομίας) δε θα λειτουργούσαν ανασχετικά στην ύφεση.

Π.Ε. Πετράκης
Καθηγητής Οικονομικών Επιστημών
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Καθ. Παναγιώτης Ε. Πετράκης